บทที่ ๑ บทนำ

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนศรีชุม เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนศรีชุม ที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอนศรีชุม ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ และแผนชุมชน

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้อองถิ่น โดยกำหนดสภาพการณที่ต้องการบรรลุและแนวทางในการบรรลุบนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบทั้งนี้จะต้องสอดคลองกับศักยภาพของท้องถิ่น และปัญหา /ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่งทั้งนี้เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นแผนพัฒนาที่มุ่งไปสูสภาพการณที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มุ่งไปสู่สภาพการณอันพึงประสงค์ได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ดีจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน และเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปสูการแก่ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

โดยในบทที่ ๑ นี้จะมีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ลักษณะของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ขั้นตอนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และประโยชน์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งจะได้นำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

๑.๑ ลักษณะของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง แผนพัฒนาที่แสดงทิศทางหรือแนวทางการพัฒนาในอนาคต เชิงนโยบายหรือยุทธศาสตร์ไว้ครอบคลุมทุกด้าน โดยต้องแสดงวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางหรือมาตรการการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ ทิศทางการพัฒนาประเทศ ศักยภาพของพื้นที่ และปัญหาความต้องการของประชาชน

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชาคมระดมความคิดเห็นและข้อมูลร่วมกัน ทั้งจุดมุ่งหมายการพัฒนา และวิธีดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายการพัฒนา โดยนำเอาแนวความคิดการพัฒนาแบบองค์รวมและการบูรณาการเป็นกรอบ แนวทางดำเนินการตั้งแต่ขั้นการวางแผนกลยุทธ์ จนถึงขั้นการวางแผนปฏิบัติการ

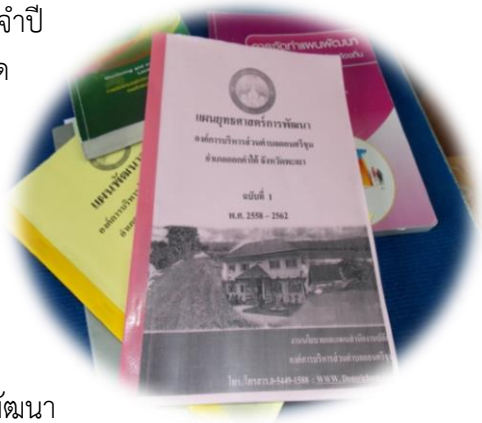

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนศรีชุม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓ เป็นเอกสารแผน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนศรีชุม ในห้วงระยะเวลา พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓ ซึ่งแสดงวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายและแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่คาดหวังในอนาคตอย่างเป็นระบบโดยเน้นเชิงรุกและเชิงรับ มีการพัฒนาควบคู่กันกับการสร้างภูมิคุ้มกัน และสามารถนำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนศรีชุม ไปสู่การปฏิบัติ และติดตามผล ซึ่งจะสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นของผู้บริหาร ทั้งนี้ยังมีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี การจัดทำแผนการดำเนินงาน และการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในห้วงระยะเวลา พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

๑. เพื่อเป็นเครื่องมือในการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นภายในจังหวัด

๒. เพื่อกำหนดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในภาพรวมและสอดคล้องกับสภาพพื้นที่อย่างแท้จริง

๓. เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น “แผนพัฒนาสามปี”

๔. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาบุคลากร พัฒนาคุณภาพสาธารณูปโภค และการบริหารการจัดการที่ดี

๕. เพื่อประสานการพัฒนาให้สอดคล้องทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๓ ขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นไว้แต่ไม่ได้กำหนดห้วงระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาว่าเป็นแผนระยะกี่ปีดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสามารถที่จะพิจารณาว่าจะทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของตนสำหรับห้วงระยะเวลาเท่าใด ขึ้นอยู่กับแนวคิดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าคิดไปข้างหนา (Forward Thinking) ไปในอนาคตยาวนานเพียงใด ประกอบกับข้อมูล ปัญหาที่ต้องการการแก้ไข ทั้งนี้อาจจะกำหนดให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งมีระยะเวลาครอบคลุมช่วงละ ๕ ปเพื่อใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรอบนโยบาย ก็ได้ในขั้นตอนนี้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จะต้องพบผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ความสำคัญ แนวทางและขั้นตอนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แล้วจัดทำโครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอผ่านปลัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้บริหารท้องถิ่นอนุมัติในโครงการดังกล่าว แล้วแจ้งผู้เกี่ยวข้องเพื่อทราบเพื่อดำเนินการตามห้วงเวลาและขั้นตอนที่กำหนด ต่อไปในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมอบหมายให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกจัดทำหรือร่วมจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น ขอให้กำหนดไว้ในโครงการดังกล่าวด้วยเพื่อประโยชนในการดำเนินการต่อไป

ขั้นตอนที่ ๒ การรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญ

๑. การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลข่าวสารให้ครบถ้วน ทันสมัย ซึ่งได้แก ข้อมูลเบื้องต้นในด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ โดยข้อมูลควรแสดงแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไป แสดงค่าเฉลี่ยร้อยละ และการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการให้ความเห็น ซึ่งข้อมูลที่ควรจัดทำได้แก ข้อมูลประชากร อาชีพและรายได้สุขภาพ การศึกษา ทรัพยากร การคมนาคมขนส่ง การพาณิชย์การลงทุนอุตสาหกรรม และข้อมูลงบประมาณ เป็นต้น

๒. การรวบรวมปัญหาสำคัญของท้องถิ่น ข้อมูลปัญหาสำคัญของท้องถิ่นจะช่วยในการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อแก้ไขปัญหา ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรรวบรวมปัญหาที่สำคัญไว้ ให้นำแผนชุมชน มาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในการวางแผนขององค์กรภาครัฐ เรื่องที่ยากและสลับซับซ้อนคือการวิเคราะห์ปัญหาและเลือกปัญหาที่เหมาะสมเพื่อนำมากำหนดยุทธศาสตร์ในการตอบสนองปัญหา ความต้องการของสาธารณชน และเพื่อความรอบคอบในการพิจารณาปัญหาสาธารณะ องค์การสหประชาชาติได้ให้หลักคิดว่าด้วย “การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา” โดยใช้วิธีการ Rating Scales ซึ่งมีเกณฑ์ที่จะใช้สำหรับการจัดลำดับความสำคัญ รวม ๕ เกณฑ์ประกอบด้วย

๑. ขนาดของกลุ่มคนที่ได้รับประโยชน

๒. ความร้ายแรงและเร่งด่วนของปัญหา

๓. ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

๔. การยอมรับร่วมกันของชุมชน

๕. ความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหา/การดำเนินการ

ขั้นตอนที่ ๓ การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาของท้องถิ่นในปัจจุบัน

เป็นการประเมินโดยวิเคราะห์ถึงโอกาส และภาวะคุกคามหรือข้อจำกัด อันเป็นสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่น รวมทั้งการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของท้องถิ่น อันเป็นสภาวะแวดล้อมภายในท้องถิ่น ซึ่งทั้งหมดเป็นการประเมินสถานภาพของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยเป็นการตอบคำถามว่า “ ปัจจุบันท้องถิ่นมีสถานภาพการพัฒนาอยู่จุดไหน ” สำหรับใช้เป็นประโยชนในการกำหนดการดำเนินงานในอนาคตต่อไป ทั้งนี้โดยใช้เทคนิค SWOT analysis การพิจารณาถึงปัจจัยภายใน ไดแกจุดแข็ง (Strength – S) จุดอ่อน(Weak – W) และปัจจัยภายนอกไดแกโอกาส (Opportunity – O) และอุปสรรค(Threat – T) เป็นเครื่องมือ

ปัจจัยภายใน

ประกอบด้วยปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ต้องนำมาพิจารณา

ด้านการบริหาร ไดแก การแบ่งส่วนราชการ การวางแผน การประสานงาน การมอบอำนาจ การกำกับดูแล เป็นต้น

ระเบียบ กฎหมาย

บุคลากร ไดแก อัตรากำลัง คุณภาพ วินัย ทัศนคติ พฤติกรรม เป็นต้น

งบประมาณ รวมทั้งความช่วยเหลือต่าง ๆ

ระบบฐานข้อมูล

การประสานงาน/การอำนวยการ/ความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ทรัพยากร เครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำงาน

การวิเคราะห์จุดแข็ง (Strength = S) เป็นการปัจจัยภายในหน่วยงานมีส่วนดี ความเข้มแข็ง ความสามารถศักยภาพ สวนที่ส่งเสริมความสำเร็จซึ่งจะพิจารณาในด้านต่าง ๆ

การวิเคราะห์จุดอ่อน (Weakness = W) เป็นการพิจารณาปัจจัยภายในหน่วยงาน ว่ามีส่วนเสีย ความอ่อนแอ ข้อจำกัด ความไมพรอม ซึ่งจะพิจารณาในด้านต่าง ๆ เช่นเดียวกับการวิเคราะห์จุดแข็ง

ปัจจัยภายนอก

ประกอบด้วย

ด้านการเมือง รวมถึงระดับความขัดแย้ง และกลุ่มผลประโยชน

ด้านเศรษฐกิจ ไดแกเศรษฐกิจรวมในเขตพื้นที่ เช่นผลผลิต รายไดรายจ่าย การออม การลงทุน การใช้ที่ดิน แรงงาน การเกษตรกรรม การพาณิชยกรรม การคลัง

ด้านสังคม

นโยบายรัฐบาล /กฎหมาย

เทคโนโลยี

การวิเคราะห์โอกาส (Opportunity = O) เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกว่ามีสภาพเป็นเช่นไร เหตุการณสถานการณของโลก ของประเทศ ของจังหวัด และของอำเภอ ที่เกิดขึ้นจะส่งผลต่อท้องถิ่นอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลงใดที่เป็นประโยชน์ หรือเป็นโอกาส อันดีต่อท้องถิ่น โดยจะต้องพิจารณาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และเทคโนโลยี

การวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคหรือข้อจำกัด (Threat = T) เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมภายนอกที่เป็นอุปสรรคหรือภาวะคุกคาม ก่อให้เกิดผลเสียหรือเป็นข้อจำกัดต่อท้องถิ่น โดยจะต้องพิจารณาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และเทคโนโลยีเช่นเดียวกับการวิเคราะห์โอกาส

การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน สามารถพิจารณาได ดังนี้

การค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ต้องเป็นการระดมความเห็นจากกลุ่มคนที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างถูกต้อง แท้จริง

เมื่อมีการระดมความเห็นแลว ตองนำมาจัดหมวดหมูของประเด็นต่าง ๆ หากมีข้อขัดแย้งหรือความไมชัดเจนในประเด็น ความเห็นใด ต้องบันทึกไวเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม ตองไมใช้วิธีการตัดสินเพื่อเลือกอย่างใดอย่างหนึ่งในทันทีเพราะจะทำให้มีการเผชิญหน้ากัน

เพื่อเป็นการคัดเลือกประเด็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่มีการนำเสนออย่างหลากหลาย จึงต้องให้ที่ประชุมพิจารณาให้น้ำหนักคะแนน แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย โดยอาจมีการให้น้ำหนักค่าคะแนนเป็น ๔ ระดับในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้าน	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
จุดแข็ง	๓	๒	๑	๐
จุดอ่อน	- ๓	- ๒	- ๑	๐
โอกาส	๓	๒	๑	๐
อุปสรรค/ข้อจำกัด	- ๓	- ๒	- ๑	๐

เมื่อมีการจัดลำดับของประเด็นในแต่ละด้านแลว จะดึงประเด็นสำคัญมาพิจารณาต่อไป ทั้งนี้อาจดึงประเด็นสำคัญมาเพียงด้านละ ๗ – ๑๐ ประเด็น นำประเด็นมาเขาตารางวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางการตัดสินใจ

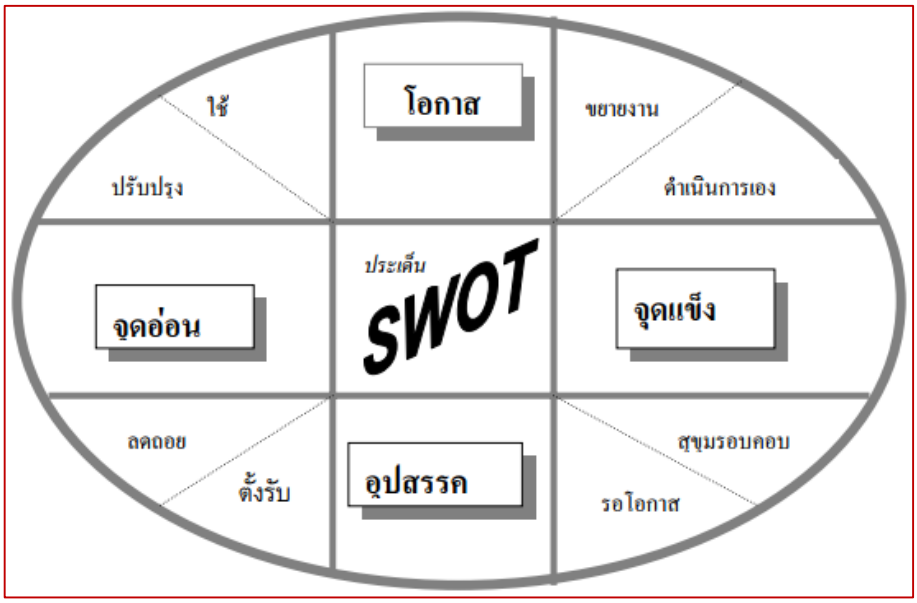

ในการวิเคราะห์ SWOT เชิงยุทธศาสตร์นั้น หน่วย หรือขอบเขตในการวิเคราะห์ให้พิจารณาจากเขตการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลัก ดังนั้น สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประเด็นที่ปรากฏหรือมีอยู่ในเขตการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะถือว่าเป็นปัจจัยภายในที่ใช้ในการวิเคราะห์ส่วนประเด็นที่ปรากฏหรือมีอยู่ที่อยู่นอกเขตการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะถือว่าเป็นปัจจัยภายนอก

สวนการวิเคราะห์ SWOT เชิงโครงการ/กิจกรรม หน่วย หรือขอบเขตในการวิเคราะห์จะใช้หน่วยการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลัก ดังนั้น สิ่งที่เป็นทรัพยากรในการบริหาร และองค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่นสภาท้องถิ่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือสิ่งที่ปรากฏหรือมีอยู่ซึ่งอยู่ในขอบเขตที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถควบคุมกำกับดูแลไดจะถือว่าเป็นปัจจัยภายใน สวนสิ่งที่ปรากฏหรือมีอยู่แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไมสามารถควบคุม กำกับดูแลไดไมว่าสิ่งนั้นจะอยู่ภายในหรือภายนอกเขตการปกครองขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นก็ตาม ถือว่าเป็นปัจจัยภายนอก

ขั้นตอนที่ ๔ การกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจหลักการพัฒนาท้องถิ่น

๑. การกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาท้องถิ่น

วิสัยทัศน์ (vision) หมายถึง เป็นถ้อยแถลงที่ระบุถึงสภาพการณ์ในอุดมคติซึ่งเป็น “จุดหมาย” ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตข้างหน้า เพราะเราเชื่อว่า หากสถานการณดังกล่าวเกิดขึ้น แล้วจะส่งผลให้เกิดคุณค่าหรือค่านิยมบางประการที่เรายึดถือ เช่น คุณภาพชีวิตของประชาชน การเติบโตทางเศรษฐกิจ และการกระจายรายไดที่เท่าเทียมกันเป็นต้น วิสัยทัศน์เป็นผลรวมของการสรุปบทเรียนจากอดีต พิจารณาปัจจุบัน และมุ่งหวังถึงอนาคตข้างหนา โดยที่การสรุปบทเรียนจากอดีตหมายถึงการพิจารณาว่าในอดีตที่ผ่านมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเรามีข้อเด่นข้อด้อยอะไรบ้าง? โดยประเมินจากภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สวนการพิจารณาปัจจุบัน นั้น คือการพิจารณาว่าในขณะนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเราเป็นแบบใด? คำว่า “แบบใด?” ในที่นี้หมายถึง “บทบาทหน้าที่” ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อทั้งในระดับภูมิภาค ระดับประเทศ ระดับทวีป และไปไกลถึงระดับโลกก็ได้ขึ้นอยู่กับว่าคณะจัดทำแผนตระหนักถึงความสัมพันธ์และความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตนอย่างเชื่อมโยงกับเขตพื้นที่ใด การกำหนดวิสัยทัศน์จึงเป็นการตอบคำถามว่า “ ท้องถิ่นต้องการอะไรในอนาคต? ”

วิสัยทัศน์ที่ดีมีลักษณะ ดังนี้

๑) ไมใช่สภาพการณที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นมาในอดีตและบรรลุไดแล้วในปัจจุบัน

๒) ไมอาจบรรลุไดด้วยการปฏิบัติงานประจำตามปกติธรรมดา

๓) ตองมีความเป็นไปไดในการที่จะบรรลุถึงภายใต้เงื่อนไขของศักยภาพและข้อจำกัดที่มีอยู่

๔) ท้าทาย เร้าใจ และสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการที่จะบรรลุถึงวิสัยทัศน์ที่วางไว้

๕) สะท้อนถึงสภาพการณหรือโฉมหน้าใหม่ของเมืองหรือท้องถิ่นในอนาคตอย่างรอบด้าน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ

๖) วิสัยทัศน์ควรเป็นสิ่งที่เห็นพ้องต้องกันระหว่างผู้บริหารท้องถิ่น ประชาคม และผู้มีส่วนไดเสียทั้งปวง

๗) วิสัยทัศน์เป็นเสมือนเข็มทิศที่กำหนดทิศทางการพัฒนาของท้องถิ่น

๘) เป็นข้อความง่ายๆ ที่สามารถสื่อให้เห็นทิศทางในอนาคตของท้องถิ่น

๙) ตองตรวจสอบและวัดผลสำเร็จได้

๑๐) สอดคลองกับวัฒนธรรมขององค์กร

ในการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ที่รับผิดชอบดำเนินการควรจะต้องหาข้อมูลทั่วไป และปัญหาสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไดรับจากขั้นตอนที่ผ่านมานำเสนอที่ประชุมจากนั้นจึงตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้ที่ประชุมร่วมกันหาคำตอบในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- หลักการหรือความเชื่อที่ท้องถิ่นยึดถือกันมาตั้งแต่อดีต
- ขอบข่าย/แนวทางการดำเนินงานในช่วงปัจจุบันและในอนาคตที่องค์กรจะดำเนินการ
- ความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการให้สำเร็จ

ขั้นตอนที่ ๕ การกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

จุดมุ่งหมายเพื่อการวางแผนพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง ขอบเขตหรือประเภทของกิจกรรมที่ควรค่าแกการดำเนินงานทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและสอดคลองกับวิสัยทัศน์และภารกิจหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จุดมุ่งหมายเพื่อการวางแผนพัฒนาที่ยั่งยืนที่ดีมีลักษณะ ดังนี้

๑) ตองระบุถึงขอบเขตหรือประเภทของกิจกรรมที่สนับสนุนและนำไปสูภารกิจหลัก และบรรลุวิสัยทัศน์ไดอย่างครอบคลุมรอบด้าน

๒) มีความเป็นไปไดในทางปฏิบัติ

คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น นำวิสัยทัศน์ภารกิจหลักมาพิจารณากำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการกำหนดขอบเขตหรือประเภทของกิจกรรมที่ควรค่าแก่การดำเนินการทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และองค์กร ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้จะสนับสนุนหรือนำไปสูการบรรลุภารกิจหลักและวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว

การกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนอาจแยกเป็นด้านต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายย่อยในแต่ละด้านก็ได ซึ่งเราจะเขียนรูปประโยคที่แสดงถึงจุดมุ่งหมายดังกล่าว ดังนี้

“ คำกริยา + ประเภทของกิจกรรม / สภาพการณ + กลุ่มเป้าหมาย + สถานที่ ”

กรอบความคิดที่ใช้ในการกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเราจะใช้กรอบ ๒ กรอบ กรอบความคิดแรกก็คือวิสัยทัศน์ และภารกิจหลัก นั้นย่อมหมายความว่าจุดมุ่งหมายดังกล่าวต้องสอดคลองหรือนำไปสูวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว กรอบความคิดที่สอง ก็คือ หลักการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งหมายถึงการรักษาและเพิ่มพูนความเจริญงอกงามของท้องถิ่น ในลักษณะที่จะเป็นการสืบสานความเจริญงอกงามนั้นให้ไพบูลย์สืบเนื่องไปถึงชั่วลูกชั่วหลาน โดยไมก่อให้เกิดผลเสียหายในด้านต่างๆ ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว

สาเหตุที่เราควรใช้หลักการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นกรอบในการกำหนดจุดมุ่งหมายนั้น ก็เพราะเป็นที่พิสูจน์กันแล้วว่า การพัฒนาที่มุ่งเน้นแต่เพียง “อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ”(Economic Growth) แต่เพียงอย่างเดียวนั้น ไดก่อให้เกิดการเผาผลาญทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างมากมายจนกระทั่งทำให้ระบบนิเวศวิทยา เสียสมดุลส่งผลให้เกิดวาตภัยและอุทกภัยอย่างรุนแรง ทั้งในระดับภูมิภาค ระดับประเทศและทั่วโลก สภาพการณเช่นนี้หากปล่อยให้ดำเนินต่อไปย่อมบ่อนทำลายขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ โดยเฉพาะในภาคเกษตรกรรมไปในที่สุด

ขั้นตอนที่ ๖ การกำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนาท้องถิ่น

เป็นการกำหนดผลสำเร็จที่ต้องการโดยดำเนินการหลังจากที่ทราบภารกิจหลักที่ท้องถิ่นจะต้องทำแล้วการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์หรือทิศทางโดยรวมของท้องถิ่นเพื่อนำท้องถิ่นไปให้บรรลุความต้องการที่จะเป็นในอนาคต ซึ่งวัตถุประสงค์สามารถจำแนกไดเป็น ๒ สวน คือ ๑.วัตถุประสงค์โดยรวมของท้องถิ่นและ ๒. วัตถุประสงค์เฉพาะส่วน/เฉพาะเรื่อง

ทั้งนี้วัตถุประสงค์เฉพาะส่วน /เฉพาะเรื่องต่างๆ ภายในท้องถิ่น เช่น เรื่องการเกษตรการทองเที่ยว การคมนาคมขนส่ง เป็นต้น จะต้องอยูภายใต้กรอบของวัตถุประสงค์โดยรวมของท้องถิ่น ที่จะนำไปสูเป้าหมายสุดท้ายตามที่กำหนดโดยภารกิจหลักของท้องถิ่น ในขั้นตอนของการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนานี้การกำหนดวัตถุประสงค์จะเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์โดยรวมของการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งอาจแบ่งขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์ออกได ๓ ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ ๑ การวิเคราะห์ความต้องการ (Need) / ปัญหา (Problem) / ข้อจำกัด(Constraint)/ ศักย์ภาพ (Potential)/ หรือเรียกอย่างง่ายๆ วา “ การวิเคราะห์ NPCP ”

การวิเคราะห์ N หรือความต้องการ จะทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและกลุ่มผู้เกี่ยวข้องมากขึ้น

การวิเคราะห์ P หรือปัญหา จะทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์มุ่งที่จะจัดการกับสภาพที่บั่นทอนจุดมุ่งหมายหรือประเด็นการพัฒนาที่กำหนดไว

การวิเคราะห์ C หรือข้อจำกัดจะทำให้ประเมินไดวาขอบเขตของวัตถุประสงค์ควรเป็นไปสักเพียงใด

การวิเคราะห์ P หรือศักยภาพ เพื่อให้ทราบว่ามีทรัพยากรหรือปัจจัยใดที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการกับประเด็นเพื่อการพัฒนาบ้าง ทำให้เราสามารถกำหนด วัตถุประสงค์ที่จะช่วยเสริมสร้างศักยภาพที่มีอยู่นั้นไดและจะช่วย ให้เกิดความเข้าใจตรงกันในเรื่องพื้นฐานการพัฒนาที่มีอยู่(Baseline)ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการพัฒนานั้นด้วยความต้องการหมายถึง ความคาดหวังที่บุคคลที่มีต่อประเด็น/จุดมุ่งหมายการพัฒนา

ปัญหา หมายถึง สภาพการณอันไมพึ่งประสงค์หรือ บั่นทอนจุดมุ่งหมายของการพัฒนา แต่อยู่ในวิสัยที่จะจัดการไดขณะที่ ข้อจำกัด ไมอยู่ในวิสัยที่จะจัดการไดในอนาคตอันใกล้

ศักยภาพ หมายถึง ทรัพยากรและปัจจัยที่มีอยู่แลว และสามารถนำมาใช้ประโยชนได

ขั้นตอนที่ ๒ การนำเอาปัญหามาวิเคราะห์ (Problem Analysis) จากขั้นตอนแรก เมื่อเราสำรวจและค้นหาปัญหาต่างๆ มาไดจำนวนหนึ่งแลว เราจะนำเอาปัญหาเหล่านั้นมาวิเคราะห์เพื่อค้นหาสาเหตุและความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายหรือประเด็นการพัฒนาทั้งนี้ก็เพราะในการกำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนาเราอาจมีจุดมุ่งเพื่อการแกไขปัญหานั้นย่อมหมายถึงการจัดการกับสาเหตุนอกจากนี้การเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัญหายังช่วยให้เราสามารถคาดเดาถึงผลกระทบที่ปัญหาหนึ่งอาจจะมีต่ออีกปัญหาหนึ่งด้วย

ปัญหาอาจมีความสัมพันธ์กันสองลักษณ์คือ มีความสัมพันธ์กับไมมีความสัมพันธ์กรณีที่มีความสัมพันธ์เราอาจแบงออกเป็นสามแบบคือ

- เป็นสาเหตุของอีกปัญหาหนึ่ง
- มีสาเหตุร่วมกัน
- ส่งผลให้อีกปัญหาหนึ่งแปรผันไปอย่างใดอย่างหนึ่ง

ขั้นตอนที่ ๓ ทบทวนนโยบายที่มีอยู่ตลอดจนกำหนดวัตถุประสงค์ ในขั้นตอนนี้เราจะทบทวนนโยบายที่อยู่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายการพัฒนา เนื่องจากนโยบายถูกกำหนดโดยผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อใช้เป็นทิศทางการดำเนินงาน การทบทวน นโยบายจะทำให้วัตถุประสงค์สอดคลองกับแนวคิดของผู้บริหารท้องถิ่นมากขึ้น

◎ **รูปแบบการเขียนวัตถุประสงค์**

ตัวอย่างวัตถุประสงค์ = เพื่อ + สภาพการณอันพึงประสงค์

ขั้นตอนที่ ๗ การกำหนดและการบูรณาการแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น

เมื่อไดดำเนินการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจหลัก วัตถุประสงค์โดยอาศัยพื้นฐานการวิเคราะห์ SWOT แลว ขั้นตอนต่อไปคือการการกำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นซึ่งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นหมายถึง แนวคิดหรือวิธีการที่แยบคายอันบ่งบอกถึงลักษณะการเคลื่อนตัวขององค์กรว่าจะก้าวไปสูเป้าหมายที่ต้องการในอนาคตไดอย่างไร อันเป็น การตอบคำถามว่า**"ทองถิ่นจะไปถึงจุดหมายที่ต้องการไดอย่างไร"** ดังนั้น แนวทางการพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นกรอบชี้นำหรือส่วนหัวกระบวนของชุดแผนงาน ซึ่งเป็นการกำหนดวิธีการหรือขั้นตอนที่ท้องถิ่นเลือกที่จะปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไวทั้งวัตถุประสงค์รวมและวัตถุประสงค์เฉพาะส่วน และเมื่อไดบรรลุวัตถุประสงค์รวมแล้วหมายความว่ายอมบรรลุถึงภารกิจหลักที่ต้องการด้วย ซึ่งจะเห็นไดวา ทั้งหมดที่กล่าวมานั้นมีความสำคัญในเชิงตรรกะ (Logical Linkage) ซึ่งกันและกันของกระบวนการขั้นตอนและระดับต่าง ๆ ของแผนพัฒนาท้องถิ่นเชิงกลยุทธ์ หลังจากที่ไดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นแลว จะต้องนำแนวทางที่ได้ทั้งหมดมาทำการบูรณาการเพื่อไมให้เกิดความซ้ำซ้อนกัน การบูรณาการแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นจะทำให้ไดยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ ที่สมบูรณ

ขั้นตอนที่ ๘ การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่น

เป็นการกำหนดปริมาณหรือจำนวนสิ่งที่ต้องการให้บรรลุในแต่ละแนวทางการพัฒนา ภายในเวลาที่กำหนด จึงมีความเฉพาะเจาะจงในผลที่คาดว่าจะไดรับในเชิงปริมาณตามช่วงเวลาต่าง ๆ ของกระบวนการดำเนินงาน

เป้าหมายที่ดีควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. เงื่อนเวลา ควรระบุว่าต้องการทำอะไรให้บรรลุผลเมื่อไหร่

๒. ปริมาณ ที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นในจำนวนเท่าไร่

๓. คุณภาพ เป็นสภาพที่พึงปรารถนา

๔. สถานที่ เป็นการระบุถึงเขตพื้นที่ครอบคลุมที่ต้องการ

๕. มีความเป็นไปไดในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จริง

๖. ควรเป็นข้อความที่แสดงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นภายหลังโครงการสิ้นสุด

๗. กรณีที่มีเป้าหมายมากกว่าหนึ่งเป้าหมาย ควรจัดลำดับความสำคัญหรือความเร่งดวนไวเพื่อให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งดวน

เป้าหมาย = คำกริยา + มาตรฐานของผลการปฏิบัติงานซึ่งมีการระบุปริมาณ, คุณภาพ, สถานที่และกำหนดเวลาไว้อย่างชัดเจน

ขั้นตอนที่ ๙ การอนุมัติและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

คณะกรรมการสนับสนุนการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นจะนำผลที่ไดจากขั้นตอนที่ ๑ – ๘ มาจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเค้าโครงที่กำหนดจากนั้นจะนำร่างแผนฯเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาและปรับปรุงก่อนนำเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอคณะอนุกรรมการพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ (ในกรณีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้นำเสนอต่อคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น)

คณะอนุกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ จะทำหน้าที่ ตรวจสอบวิเคราะห์และประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอ ทั้งนี้เพื่อให้มีการประสานและบรูณาการกันในมิติของพื้นที่และมิติทางด้านอำนาจหน้าที่ โดยจะพิจารณาระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานอื่นในพื้นที่ด้วย จากนั้นคณะอนุกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอจะจัดทำความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ แล้วนำส่งคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป ในกรณีที่คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นไดมอบอำนาจในการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้คณะอนุกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นคณะอนุกรรมการฯจะพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เทศบาล เมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบลเสนอ(ในกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เสนอร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบ) แล้วส่งคืนให้ผูบริหารท้องถิ่น ในกรณีที่คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น หรือคณะอนุกรรมการฯ ในกรณีที่ไดรับมอบอำนาจ ไมเห็นชอบกับร่างแผนพัฒนาฯ ให้จัดทำคำชี้แจง แสดงความเห็นและเหตุผลในประเด็นที่ไมชอบประกอบร่างแผนพัฒนาส่งคืนให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนเสนอต่อสภาท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติแล้วผู้บริหารท้องถิ่นจะประกาศใช้

ในกรณีที่ผู้บริหารท้องถิ่นกับสภาท้องถิ่นมีความเห็นขัดแย้งกันและสภาท้องถิ่นไมอนุมัติร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา จะต้องส่งร่างแผนฯ พรอมเหตุผลของแต่ละฝ่ายให้ผู้วาราชการจังหวัดเป็นผู้วินิจฉัย ความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัดถือเป็นที่สิ้นสุด ในกรณีของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้นายอำเภอพิจารณาได

ในการพิจารณาของผู้ว่าราชจังหวัด จะพิจารณาร่างแผนของผูบริหารท้องถิ่นและเหตุผลของสมาชิกสภาท้องถิ่นโดยต้องยึดถือความเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องเป็นหลักกล่าวคือ ผู้วาราชการจังหวัดจะไมก้าวล่วงไปปรับปรุงหรือกำหนดสิ่งใดนอกเหนือจากความเห็นที่เสนอจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่จะเป็นผู้พิจารณาถึงเหตุผลที่ถูกต้องและประโยชนสาธารณะที่จะไดรับ ในการดำเนินการผู้ว่าราชการจังหวัดควรแต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาพิจารณาโดยมีผูแทนที่มาจากฝ่ายต่างๆเพื่อประโยชนในการพิจารณาร่างแผนอย่างเป็นกลางและมีประสิทธิภาพ

เค้าโครงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๒/ว๐๗๐๓ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๒/ว๐๗๐๓ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำและประสานแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดเค้าโครงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ออกเป็น ๕ บท ดังนี้

บทที่ ๑ บทนำ

องค์ประกอบ ประกอบด้วย ลักษณะของแผนยุทธศาสตร์ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และประโยชน์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยนำเสนอดังนี้

๑.๑ ลักษณะของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

๑.๓ ขั้นตอนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

๑.๔ ประโยชน์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

บทที่ ๒ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๑ ข้อมูลเกี่ยวกับที่ตั้งอาณาเขต เขตการปกครอง ประชากร การศึกษา สาธารณสุข ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และทรัพยากรธรรมชาติเป็นต้น

๒.๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพของท้องถิ่น ไดแก โครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคคล งบประมาณ และเครื่องมืออุปกรณ์

๒.๓ จุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning) ของ อปท.

บทที่ ๓ แผนยุทธศาสตร์

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง แผนระดับชาติ (national plan) นโยบายของรัฐบาล

การวิเคราะห์ศักยภาพการพัฒนาท้องถิ่น

๓.๑ กรอบแนวคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น

- การพัฒนาตามนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/อำเภอ
- การใช้ผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะในการกำหนดแนวทางพัฒนา
- การพัฒนาตามนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น

ฯลฯ

๓.๒ ปัจจัยและสถานการณการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนา

- ผลการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตามประเด็น การพัฒนาท้องถิ่นประกอบด้วย ขอบข่ายและปริมาณของปัญหา พื้นที่เป้าหมาย กลุ่มเป้าหมาย และการคาดการณแนวโน้มในอนาคต
- ผลการวิเคราะห์ผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาทางกายภาพในมิติพื้นที่
- ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสการพัฒนาในอนาคตของท้องถิ่น ด้วยเทคนิค SWOT Analysis (จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค)

วิสัยทัศน์(vision) และ พัธกิจ (mission) แนวทางการพัฒนาท้องถิ่น

๓.๓ ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของ อปท.

๓.๔ แผนที่ยุทธศาสตร์

บทที่ ๔ รายละเอียดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

๔.๑ ประเด็นยุทธศาสตร์

๔.๒ กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา และตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

๔.๓ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก

๔.๔ ความเชื่อมโยง

บทที่ ๕ การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

๕.๑ กรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล

๕.๒ ระเบียบ วิธีในการติดตามและประเมินผล

๕.๓ กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

แผนภาพแสดง ความเชื่อมโยงของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากับแผนพัฒนาสามปี

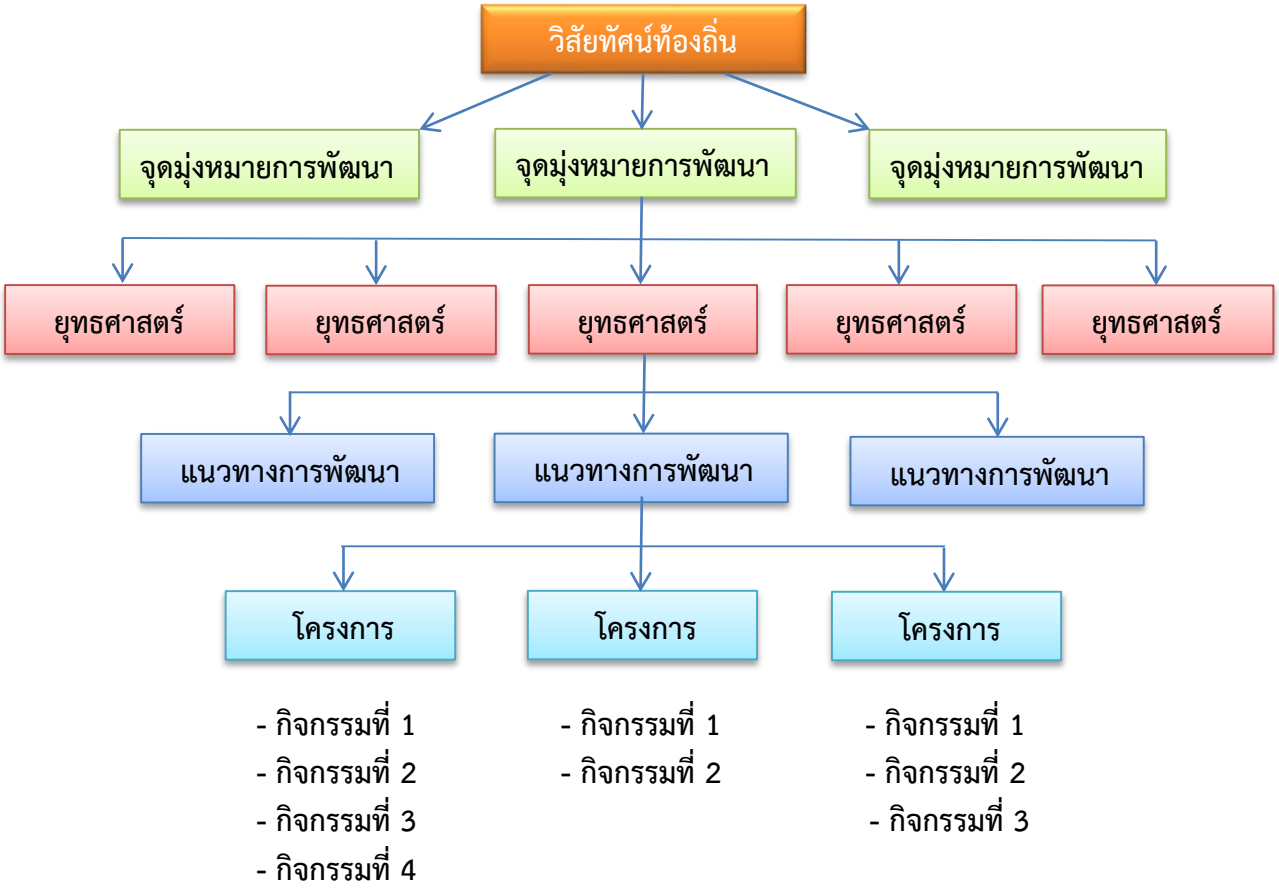

๑.๔ ประโยชน์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามีประโยชน์ ดังนี้

๑. เป็นเครื่องมือช่วยให้การตัดสินใจอย่างมีหลักเกณฑ์เพราะได้มีการศึกษาสภาพเดิมในปัจจุบันแล้ว กำหนดสภาพใหม่ในอนาคตซึ่งได้แก่การตั้งวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายแล้วหาลู่ทางที่จะทำให้สำเร็จตามที่มุ่งหวัง ผู้ปฏิบัติงานมีหน้าที่จัดทำรายละเอียดของงาน จัดลำดับความสำคัญพร้อมทั้งข้อเสนอแนะที่ควรจะเป็นต่าง ๆ เพื่อให้ผู้มีหน้าที่ตัดสินใจได้พิจารณา

๒. เป็นศูนย์กลางประสานงาน เช่น ในการพัฒนาท้องถิ่นเราสามารถใช้การวางแผนเพื่อประสานงานการพัฒนาทุกระดับให้สอดคล้องกันได้

๓. ทำให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ เป็นไปโดยประหยัดมีประสิทธิภาพประสิทธิผล เพราะการวางแผนเป็นการคิดและคาดการณ์ไว้ล่วงหน้า และเสนอทางเลือกที่จะก่อให้เกิดผลดีที่สุด

๔. เป็นเครื่องมือในการควบคุมงานของนักบริหารเพื่อติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายที่ต้องการ